

СКЛАДОВІ СИЛАБУСУ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
спецкурс “Тренінги з актуальних проблем фізичного здоров’я”

I. Основна мета спецкурсу полягає у формуванні компетентності майбутнього вчителя для викладання профілактичних програм з широкого спектру проблем фізичного здоров’я: профілактики коронавірусної хвороби, йододефіциту, ВІЛ-інфікування, неінфекційних захворювань, а також мотивації учнів до здорового способу життя. Студенти отримають навички планування, підготовки і проведення тренінгів, моніторингу і оцінки профілактичних програм, розбудови партнерства у сфері превентивної освіти.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напрямку підготовки (спеціальності).

Дисципліна спецкурс «Тренінги з актуальних проблем фізичного здоров’я» дозволяє набути студентам додаткових фахових компетенцій при опануванні циклу дисциплін професійної підготовки.

III. Завдання дисципліни надати знання про інтерактивні методи, відпрацювати навички організації групової роботи, модерації, рефлексії, сформувані вміння планувати і організовувати тренінги в умовах навчального закладу, здійснювати моніторинг та оцінювання на тренінгах.

IV. Основні знання та вміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні знання:

- сучасну концепцію превентивної освіти;
- актуальні потреби, інтереси і вікові можливості учнів;
- принципи освіти на основах набуття життєвих навичок;
- перелік найважливіших життєвих навичок;
- структуру і зміст навчальної програми з основ здоров’я;
- методи моніторингу та оцінки профілактичних курсів і програм.

Основні вміння:

- застосовувати сучасні педагогічні технології, інтерактивні методи групової роботи;
- використовувати якісні навчально-методичні матеріали і достовірні джерела інформації з питань здоров’я;
- підтримувати демократичну дисципліну на уроках;
- організовувати мозкові штурми і дискусії в малих групах;
- отримувати і використовувати зворотній зв’язок від учнів та їх батьків;
- проводити рольові ігри, інсценування;
- не лише надавати знання, а й організовувати відпрацювання умінь;
- застосовувати ефективні методики оцінювання знань, ставлень та умінь учнів;
- залучати до профілактичної роботи волонтерів;
- організовувати навчання методом «рівний рівному»;
- забезпечити підтримку батьків і колег.

V. Короткий зміст дисципліни

Модуль I. Тренінг, як ефективний метод профілактичної роботи

Тема 1. Огляд інтерактивних методів.

Класифікація методів навчання. Ефективність інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Огляд інтерактивних методів.

Тема 2. Зміст і структура тренінгу.

Поняття тренінгу. Зміст тренінгу. Тривалість тренінгу. Оцінювання ефективності тренінгу. Структура тренінгового заняття. План проведення тренінгу. Корисні поради тренеру.

Тема 3. Технологія створення і забезпечення тренінгу.

Просторова організація кабінету для інтерактивних занять. Мінімальні вимоги до приміщення. Ресурсне забезпечення інтерактивних занять.

Модуль II. Тренінговий курс «Захисти себе від ВІЛ»

Тема 4. Профілактика ВІЛ/СНІДу в системі освіти

ВІЛ/СНІД як соціально-економічна проблема. Актуальна статистика щодо епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні та світі. Фахова термінологія. Основи толерантної лексики. Фізіологічні, психологічні та соціальні аспекти уразливості молоді в умовах епідемії ВІЛ/СНІДу. Репродуктивна система людини. Анатоміко-фізіологічні особливості організму в підлітковому віці. Ризики статевого дозрівання. Психологічні особливості підліткового віку. Гендерні аспекти епідемії ВІЛ/СНІДу. Роль навчального закладу у профілактиці ВІЛ/СНІДу. Критерії ефективності профілактичних програм. Профілактика вживання психоактивних речовин. Психоактивні речовини. Їх вплив на фізичне, психічне і соціальне благополуччя людини. Аддиктивна поведінка. Особисті та соціальні чинники формування залежності. Профілактика вживання ПАР: моделі первинної, вторинної і третинної профілактики. Особливості профілактики вживання ПАР у навчальних закладах. Базова інформація про ВІЛ і СНІД. Поняття про ВІЛ і СНІД. Гіпотези про походження ВІЛ. Механізм розмноження ВІЛ в організмі людини. Шляхи та умови зараження ВІЛ/ПСШ. Середньостатистичні ризики інфікування. Методи захисту. Діагностика ВІЛ-інфекції. Опортуністичні інфекції, АРВ-терапія.

Тема 5. Тренінговий курс за програмою

«Формування ЗСЖ та профілактика ВІЛ/СНІДу»

Концепція і програма тренінгового курсу. Мета і завдання курсу. Нормативно-правові засади впровадження курсу. Структура і зміст програми. Навчально-методичне забезпечення. Процедури моніторингу і оцінювання. Відпрацювання тренінгів за програмою ВІЛ/СНІД/ПСШ. Стадії розвитку ВІЛ-інфекції. Поведінка і ризики. Формула індивідуального захисту. Джерела допомоги для молоді з питань репродуктивного здоров'я. Тренінги навичок рівноправного спілкування, прийняття виважених рішень щодо вживання психоактивних речовин, розбудови рівноправних стосунків з однолітками і протилежною статтю. Протидія дискримінації. Підтримка людей, які живуть з ВІЛ.

Тема 6. Тренінги з формування толерантного ставлення до ВІЛ-позитивних дітей у системі дошкільної та шкільної освіти

Стигма, дискримінація, толерантне ставлення. Поняття стигми. Типи стигми. Причини виникнення стигми. Зовнішня і внутрішня стигма. Подвійна стигма. Поняття дискримінації. Рівні та форми дискримінації. Причини та наслідки стигми і дискримінації, пов'язаної з ВІЛ. Поняття толерантності. Шляхи підвищення рівня толерантності у суспільстві. Інтеграція ВІЛ-позитивних дітей у систему дошкільної та шкільної освіти. Право на освіту. Універсальні заходи профілактики ВІЛ-інфекції та вірусних гепатитів. Стан здоров'я як єдиний критерій визначення місця та форми навчання ВІЛ-позитивної дитини. Право батьків на збереження таємниці діагнозу дитини. Відповідальність посадових осіб за розголошення діагнозу. Дії у випадку розкриття ВІЛ-позитивного статусу. ВІЛ-позитивна дитина у навчальному закладі. Догляд та підтримка.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра медико-біологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я, факультет педагогіки і психології: канд., філос. н., Т. В. Воронцова.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 180 години (6 кредитів ЄКТС).

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. Захисти себе від ВІЛ: Методичний посібник для педагога-тренера. – К.: Алатон, 2011. – 208 с.
2. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. Захисти себе від ВІЛ. Тренінги життєвих навичок: Посібник для учнів старшого підліткового та юнацького віку. – К.: Алатон, 2011. – 168 с.
3. Дети со знаком «плюс»: Информационное пособие для сотрудников дошкольных и общеобразовательных учреждений / Воронин Е. Е., Глазырина Л. А., Загайнова А. И., Епоян Т. А., Фомина Е. В.; Под ред. А. И. Загайновой. – М., 2008.
4. Посібник для проведення тренінгу «Формування толерантного ставлення до ВІЛ-позитивних дітей у системі шкільної та дошкільної освіти». – К., 2010. – 120 с.
5. Розвиток партнерства. Формування мотивації до ведення здорового способу життя серед молоді: Практ. Поради та приклади: Інформ. зб. з життєвих навичок / Авт.-упоряд. Марі-Ноель Бело. – К.: Генеза, 2005. – 48 с.
6. Страшко С. В., Животовська Л. А., Пурік О. П., Гречишкіна О. Д., Міненко А. О., Савонова О. В. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу//Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних вищих навчальних закладів: вчителів основ здоров'я, викладачів валеології, основ медичних знань та безпеки життєдіяльності. – Київ: Освіта України, 2005. – с.

IX. Метод навчання: Лабораторні заняття (тренінги). Використання методів самостійної роботи студентів по засвоєнню теоретичного матеріалу – самостійний пошук інформації.

X. Система оцінювання:

Поточний контроль: спостереження, моделювання занять, розробка тренінгу.

Підсумковий контроль: залік у IV семестрі.

XI. Реєстрація на навчальну дисципліну: